

Nóż do ostrzenia pił (przyrząd do wyginania zębów piły)

NUMER INWENTARZA:

CMM/ŻŚ/85

TYTUŁ:

Nóż do ostrzenia pił (przyrząd do wyginania zębów piły)

AUTOR:

nieznane

CZAS POWSTANIA:

nieznany

TYP OBIEKTU:

narzędzie

RODZAJ:

Etnografia

DŁUGOŚĆ:

17 cm

DŁUGOŚĆ:

5.5 cm noża

SZEROKOŚĆ:

3 cm

WŁAŚCICIEL:

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

MIEJSCE POWSTANIA:

Nieszawa, Polska

MIEJSCE POZYSKANIA:

Nieszawa, Polska

MATERIAŁ:

stal, drewno

TECHNIKA:

obróbka materiałów

DZIAŁ:

Historii Żeglugi Śródlądowej

LOKALIZACJA:

magazyn

OPIS:

Kulturę rybaków z nadwiślańskiej Nieszawy uznać można za jeden z ważniejszych czynników kształtujących obraz tradycyjnego rybołówstwa dolnej Wisły w XX w. Jeszcze w latach 50. XX w. Nieszawa była prawdziwym „zagłębiem” rybołówstwa rzeczno; tamtejsi rybacy byli liczni, prężni, kreatywni, mobilni. Często rybacy byli jednocześnie także szkutnikami. Przemieszczając się w dół Wisły, wywarli duży wpływ na szkutnictwo i rybołówstwo regionu. Na przełomie lat 60. i 70. warsztaty nieszawskich szkutników zaczęły zanikać. W

dzisiejszej Nieszawie już nikt nie uprawia zawodu rybaka. „Ostatnią zmianę” rybaków stanowiły całe klany rodzinne i pojedynczy rybacy, m.in.: Tołodziecki z synami – Mieczysławem i Władysławem, bracia Latopolscy – Henryk, Władysław, Czesław, Stanisław, Stefan i Zygmunt i wielu, wielu innych. Rybacy samodzielnie stawiali sieci, słępiki, budowali łódki i wykonywali oprzyrządowanie: wiosła, podjazdki, sadze. W 1980 r., w trakcie badań terenowych, do Władysława Tołodzieckiego dotarł pracownik CMM Jerzy Litwin (dzisiejszy dyrektor instytucji). W ostatnim momencie udało mu się zabezpieczyć szereg narzędzi wykorzystywanych przez rodzinę Tołodzieckich do łowienia ryb i budowy łodzi. Nóż do ostrzenia pił z warsztatu W. Tołodzieckiego Żelazny, o kształcie lancetowatym, z sześcioma „szczerbami” o różnej głębokości (od 0,4 cm do 0,9 cm) i regularnym przekroju, wpasowany w drewniany, wyprofilowany trzonek, u nasady wzmocniony pierścieniem z mosiężnej blaszki. Narzędzie wykorzystywane do ostrzenia pił w warsztatach szkutniczych.

BIBLIOGRAFIA:

Artur Trapszyc, Rybacy nieszawscy i ich łódzie na pomorskim odcinku Wisły (Świecie–Grudziądz). Materiały do dziejów tradycyjnego rybołówstwa i szkutnictwa wiślanego w wieku XX, Rocznik Muzeum Etnograficznego w Toruniu, t. III, Toruń 2007, s. 7–21; Krystyna Wasilkowska-Frelichowska, Wisła, przeprawa i rybacy, dostępny w Internecie: http://tmn.nieszawa.prv.pl/wisla_przeprawa_i_rybacy.html [dostęp 9.10.2012]

CKWS
CENTRUM KONSERWACJI
WRAKÓW STATKÓW

NARODOWE
MUZEUM
MORSKIE
w Gdańsku

WIRTUALNE
MUZEUM
MORSKIE

Copyright © 2016 Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku. Niektóre prawa zastrzeżone

Projekt Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

WSPARCIE UDZIELONE Z FUNDUSZY NORWESKICH I FUNDUSZY EOG, POCHODZĄCYCH Z ISLANDII, LIECHTENSTEINU I NORWEGII, ORAZ ŚRODKÓW KRAJOWYCH.

POLITYKA PRYWATNOŚCI